
Ocenění mladých ekonomů

Ocenění mladých ekonomů

Bankovníctví, 15.12.2010, rubrika: Na závěr, strana: 40, autor: Michal Skořepa, Petr Jakubík

Česká společnost ekonomická udělila na své 6. bienální konferenci 27. listopadu v Praze tradiční ocenění mladým ekonomům (do 30 let). Mladý ekonom roku a Cena Karla Engliše jsou prestižní ocenění, každoročně udělované již od roku 1994.

Primárním cílem je podpora mladých talentů v oblasti ekonomie. Vítězové minulých ročníků jsou úspěšnými ekonomy. Mezi držitele tohoto ocenění patří například současný viceguvernér ČNB Mojmir Hampl nebo bývalý náměstek ministra pro evropské záležitosti Marek Mora, nyní působící ve funkci šéfa kabinetu generálního tajemníka Rady EU.

Mladý ekonom roku 2010

Cenu Mladý ekonom roku získal Filip Matějka, post-doktorand na CERGE-EI s doktorátem z americké Princetonské univerzity, který se věnuje studiu vlivu lidské nepozornosti na vývoj ekonomiky. Jeho práce, založená na matematicky složitém modelovém rámci, prohlubuje poznání, kdy a jak reagují jednotlivé sektory v ekonomice na různé změny. Tyto poznatky mohou pomoci zvýšit účinnost strategií centrálních bank či fiskálních politik vlád. Studie si všímá chování lidí, kteří aktivně hledají pouze ty informace, které jsou pro ně důležité. Proto například odvětví s vyšší konkurencí reagují na změnu cen konkurence rychleji než na změny vstupních nákladů, daní či úrokových měr, zatímco u odvětví s menším tržním tlakem je tomu naopak. Svě ceny také upravují častěji firmy, které více podléhají vnějším šokům.

Tato studie může pomoci vládám při rozhodování, v jakém odvětví snížit daně a podpořit poptávku tak, aby byla stimulace ekonomiky co neúčinnější a nejrychlejší. Centrální banky zase zajímá, jaké dopady bude mít změna úrokových sazeb. Při snížení úrokových měr a fixních cenách se zvýší poptávka, tj. i objem výroby. Teorie ukazuje, že v turbulentních časech, v dobách delší krize či velkých změn upravují prodejci ceny rychleji. Tím centrální banka částečně ztrácí svoji schopnost ovlivňovat ekonomiku – paradoxně právě proto, že jejím počínání je v takových časech věnována větší pozornost. Teorie racionální nepozornosti má ale i další uplatnění. Mohla by například ukázat, jak široké portfolio by prodejci měli nabízet, jaká je optimální složitost daňových zákonů či hlouběji pochopit, proč centrálně pánované řízení ekonomiky selhává.

Další ocenění

Na druhém místě se umístil doktorský student IES FSV UK Aleš Maršál, který se zabýval dynamickým systémem všeobecné rovnováhy pro malou otevřenou ekonomiku, charakteristickou nedokonalou konkurencí a náklady spojenými se změnou cen. Domácnosti usilují o dosažení stabilní a co nejvyšší spotřeby v průběhu svého života, firmy maximalizují zisk a vláda na základě svých preferencí minimalizuje inflaci a produkční mezeru. Práce se zaměřuje na model dvou zemí, z nichž jedna je extrémně malá. Účelem studie je analýza dopadů vývoje makroekonomických proměnných na výnosovou křivku.

Z dosavadního výzkumu je známý fakt, že schopnost dynamických modelů všeobecné rovnováhy předpovídat vývoj finančních trhů je pro uzavřenou ekonomiku závislá na neměnnosti spotřebních zvyklostí domácností a počtu dlouhotrvajících vnějších šoků. Tyto elementy zhoršují původně dobrou prognostickou výkonnost modelů ve vztahu k makroekonomickým datům. Studie ukazuje, že schopnost malé otevřené ekonomiky vyvézt nadbytečnou produkci do zahraničí umožňuje předpovídat vývoj na finančním trhu, aniž by byla zhoršena kvalita makroekonomické projekce.

Třetí místo získali doktorskí studenti IES FSV UK Tomáš Havránek a Zuzana Iršová, kteří zkoumali, zda přímé zahraniční investice přinášejí očekávaný přenos technologií k firmám hostitelské země. V empirické literatuře byly poznatky o existenci takových přenosů produktivity doposud smíšené. Aby mohli tento efekt systematicky analyzovat, autoři studie využívají 3626 odhadů mezi-sektorových přenosů, publikovaných v 57 výzkumných člancích. Po očištění o publikační selektivitu literatura jako celek ukazuje na ekonomicky významné přenosy od zahraničních firem k jejich dodavatelům, ale jen nevýznamné přenosy k odběratelům. Studie dále naznačuje, že vyšší přenosy nastávají v otevřených zemích s méně rozvinutým finančním systémem. Vyšší přenosy vznikají v případě, že investor pochází ze vzdálenější země a nemá příliš velkou technologickou výhodu nad domácími firmami.

Cena Karla Engliše

Prezident ČSE Michal Skořepa udělil také Cenu Karla Engliše za nejlepší práci využitelnou pro českou hospodářskou politiku, a to Aleši Maršálovi za popsanou práci. Kromě uvedených cen může prezident ČSE udělit čestné uznání autorovi práce pro ekonomu do 25 let věku. Letos toto ocenění získal Ján Palguta, student CERGEEI, který se ve své studii z oblasti politické ekonomie zabývá schopností voliče strategicky optimalizovat svoje chování v podmínkách nedokonalé informovanosti.

Motivací práce je empiricky pozorovatelný fakt, že nemalá část voličů hlasuje pro svou druhou či třetí nejlepší alternativu, protože první nejlepší alternativa nemusí mít vysokou naději na vítězství. Jindy voliči hlasují pro koaliční partnery ke svým alternativám ve snaze oslabit potenciál nežádoucích stran. Ačkoli je toto strategické hlasování racionální, často vede k rozhodnutím, která neodrážejí skutečné preference voličů. Práce pomocí počítačových simulací voličských preferencí zkoumá odolnost nejpoužívanějších volebních procedur vůči takovéto strategické manipulaci vlastního hlasování ze strany voličů a ukazuje, že nejcitelnější dopady nastávají při malém počtu hlasujících či při snadné předvídatelnosti jejich volby.

Vysoká úroveň letošních příspěvků ukazuje na značný potenciál české ekonomické vědy. Ocenění jsou příslibem, že mladá generace českých ekonomů může významně přispět k řešení soudobých ekonomických otázek z oblasti ekonomické teorie s dopady pro ekonomickou praxi. *

Diskuse aktuálních ekonomických témat na konferenci ČSE

konference ČSe se koná od roku 2000 každé dva roky a je příležitostí k setkávání českých ekonomů a diskusi aktuálních ekonomických témat. akce proběhla stejně jako v minulých letech v prostorách vysoké školy ekonomické a zahájil ji prezident ČSe Michal Skořepa a rektor vŠe Richard Hindls. Jako hlavní řečník vystoupil bývalý guvernér Čnb Zdeněk Tůma s přednáškou na téma české měnové politiky v posledních deseti letech. kromě vyhlášení tradičních ocenění ČSe bylo součástí konference předání Ceny ČSE za dlouhodobý přínos k rozvoji českého ekonomického učení, kterou získal prof. Jiří Hlaváček, působící na institutu ekonomických studií uk v praze. v projevu představil svůj dlouhodobý výzkumný zájem v oblasti zobecněné mikroekonomie s kritériem přežití. tato teorie vznikla na základě pozorování chování podniků v centrálním plánování a dočkala se řady aplikací i v tržním prostředí.

O autorovij Michal Skořepa, Petr Jakubík, ČSE, Michal Skořepa je prezidentem a Petr Jakubík viceprezidentem České společnosti ekonomické.